

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0332/2010

1.12.2010

RAPORT

conținând o propunere de recomandare a Parlamentului European adresată
Consiliului privind instituirea unei capacități de reacție rapidă a UE
(2010/2096(INI))

Comisia pentru dezvoltare

Raportoare: Iva Zanicchi

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE RECOMANDARE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ADRESATĂ CONSILIULUI	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	9
PROPUNERE DE RECOMANDARE ADRESATĂ CONSILIULUI B7-0228/2010	13
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI EXTERNE	15
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	19

PROPUNERE DE RECOMANDARE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ADRESATĂ CONSILIULUI

**privind instituirea unei capacități de reacție rapidă a UE
(2010/2096(INI))**

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 196 din Tratatul de la Lisabona care menționează faptul că „Uniunea încurajează cooperarea între statele membre pentru a spori eficacitatea sistemelor de prevenire și de protecție împotriva catastrofelor naturale sau provocate de om” și că „acțiunea Uniunii urmărește să promoveze consecvența acțiunilor întreprinse la nivel internațional în materie de protecție civilă”,
- având în vedere articolul 214 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, potrivit căruia acțiunile desfășurate de UE în domeniul ajutorului umanitar vizează „să acorde asistență și ajutor populației din țările terțe, victime ale unor catastrofe naturale sau provocate de om” și „se desfășoară în conformitate cu principiile dreptului internațional și cu principiile imparțialității, neutralității și nediscriminării”,
- având în vedere Consensul european privind ajutorul umanitar, semnat în decembrie 2007 de către Președintele Consiliului Uniunii Europene, Președintele Parlamentului European și Președintele Comisiei Europene, precum și Planul de acțiune privind punerea în aplicare a consensului, prezentat de către Comisia Europeană în mai 2008,
- având în vedere concluziile Consiliului din decembrie 2007, prin care Comisia a fost îndemnată să utilizeze în mod optim mecanismul comunitar de protecție civilă și să consolideze cooperarea dintre statele membre,
- având în vedere orientările privind utilizarea resurselor militare și de protecție civilă în cazul catastrofelor (Orientările de la Oslo), revizuite la 27 noiembrie 2006,
- având în vedere Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 23 februarie 2009, intitulată „Strategia UE de sprijinire a reducerii riscului de dezastre în țările în curs de dezvoltare”,
- având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu din martie 2008, intitulată „Consolidarea capacității de răspuns a Uniunii în caz de catastrofe” (COM(2008)0130), precum și Rezoluția Parlamentului European din 19 iunie 2008 referitoare la consolidarea capacității de reacție a Uniunii Europene în caz de catastrofe¹,
- având în vedere raportul prezentat de Michel Barnier la data de 9 mai 2006 intitulat „Pentru o forță europeană de protecție civilă: ajutorul european”,
- având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 10 februarie 2010 referitoare la

¹ P6_TA (2008)0304.

recentul cutremur care a avut loc în Haiti¹,

- având în vedere Rezoluția sa din 21 septembrie 2010 referitoare la prevenirea dezastrelor naturale și a celor provocate de om,
 - având în vedere propunerea de recomandare din 23 martie 2010 adresată Consiliului privind instituirea unei capacități de reacție rapidă a UE, prezentată de Anneli Jäätteenmäki, Charles Goerens, Louis Michel, Marielle De Sarnez și Frédérique Ries în numele Grupului ALDE în conformitate cu articolul 121 alineatul (1) din Regulamentul de procedură (B7-0228/2010),
 - având în vedere articolul 121 alineatul (3) din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare și avizul Comisiei pentru afaceri externe (A7-0332/2010),
- A. întrucât dezastrele care cauzează importante pierderi umane, economice și ecologice sunt din ce în ce mai numeroase la nivel mondial; întrucât astfel de crize au loc mai frecvent, în mai multe părți ale lumii și au un impact mai puternic și o anvergură mai mare din cauza, în principal, a efectelor provocate de schimbările climatice; întrucât UE face eforturi considerabile pentru a face față acestor crize;
- B. întrucât multiplicarea și frecvența sporită a intervențiilor în interiorul și în afara Uniunii Europene depind de situația financiară globală și de constrângeri bugetare, ceea ce subliniază nevoia unor operațiuni mai eficiente din punct de vedere financiar;
- C. întrucât punerea în comun a resurselor de către cele 31 de state membre ale mecanismului comunitar de protecție civilă (UE-27, Norvegia, Lichtenstein, Croația și Islanda) sau în contextul cooperării consolidate dintre statele membre poate reprezenta un avantaj operațional și financiar;
- D. întrucât bugetul Comisiei destinat abordării catastrofelor umanitare, în special Direcției Generale ECHO, nu a fost numai înghețat, ci a scăzut ușor în termeni reali în ultimii cinci ani;
- E. întrucât în ultimii ani s-au înregistrat progrese în sporirea coerenței intervențiilor UE în caz de catastrofe naturale, în special prin consolidarea progresivă a mecanismului de protecție civilă, o mai bună interacțiune/coordonare între protecția civilă și ajutoarele umanitare, precum și prin recunoașterea faptului că o strategie integrată pentru gestionarea dezastrelor naturale implică nu numai o reacție, dar și metode de prevenire și pregătire;
- F. întrucât reacția Uniunii Europene la cutremurul din Haiti a declanșat o intervenție rapidă, importantă și de mare anvergură de ajutor umanitar și a activat mecanismul de protecție civilă în cadrul căruia s-au lansat imediat pentru prima dată două module (o unitate de purificare a apei și o unitate medicală complexă) finanțate prin Acțiunea pregătitoare privind capacitatea de reacție rapidă a UE din 2008;

¹ P7_TA (2010)0015.

- G. întrucât lecțiile învățate în urma crizelor recente demonstrează încă nevoia de a îmbunătăți capacitatea de reacție a UE în caz de catastrofe din punct de vedere al eficienței, coordonării și vizibilității și întrucât aceste catastrofe au scos încă o dată în evidență necesitatea unei capacități de reacție rapidă a UE (o forță europeană de protecție civilă);
- H. întrucât capacitatea UE de a proteja viețile și bunurile cetățenilor constituie un factor determinant al credibilității sale,
1. adresează Consiliului recomandările următoare:
- (a) recunoaște că includerea protecției civile și a ajutorului umanitar în portofoliul unui singur comisar responsabil cu ajutorul umanitar și reacția în situație de criză creează sinergii mai bune în cadrul Comisiei și contribuie la îmbunătățirea coerenței reacției generale a UE în caz de dezastre naturale;
 - (b) solicită realizarea unei integrări mai profunde în cadrul DG ECHO a metodologiilor de lucru privind protecția civilă și ajutorul umanitar, păstrând totodată caracterul specific al acestor două funcții prin menținerea unei distincții și a unei delimitări clare între rolurile lor, pentru a maximiza sinergiile și efectul complementar și pentru a le spori eficiența; solicită, de asemenea, personalului militar și civil și lucrătorilor din domeniul umanitar implicați în operațiuni umanitare sau de reacție în caz de catastrofe să acționeze în conformitate cu principiile neutralității, independenței și imparțialității;
 - (c) reamintește faptul că utilizarea resurselor de protecție civilă în cazul unei crize umanitare ar trebui impusă de necesități și ar trebui să fie complementară și coerentă cu ajutorul umanitar, în conformitate cu Consensul european privind ajutorul umanitar și cu Orientările Organizației Națiunilor Unite (Orientările de la Oslo), pentru a garanta respectarea principiilor umanitare ale neutralității, umanității, imparțialității și independenței;
 - (d) insistă asupra faptului că asistența oferită de UE în cazul catastrofelor naturale sau provocate de om ar trebui să vizeze, atunci când este posibil, sprijinirea economiei locale, de exemplu prin achiziția de produse alimentare provenite din localitatea sau regiunea în cauză și prin punerea la dispoziția agricultorilor a materialelor necesare pentru relansarea economiei rurale;
 - (e) solicită Consiliului și Comisiei să clarifice mecanismele de cooperare și coordonare dintre Serviciul european pentru acțiune externă și Comisie în ceea ce privește reacția în caz de catastrofe naturale de mare anvergură în afara teritoriului Uniunii Europene;
 - (f) propune să se desfășoare acțiuni de coordonare adaptate la condițiile locale, în cooperare cu guvernul statului afectat, implicând reprezentanții din teren ai UE și ai statelor membre pentru a se asigura o reacție focalizată și competentă în folosul localităților afectate;
 - (g) îndeamnă Consiliul să considere consolidarea capacității de reacție a UE în caz de catastrofe drept prioritate maximă, în special având în vedere discuțiile privind înființarea unei forțe de protecție civilă a UE, și să dea curs solicitărilor repetate ale Parlamentului European privind punerea în practică a propunerilor din cadrul raportului Barnier din 2006;

- (h) solicită înființarea imediată a unei forțe de protecție civilă a UE, care trebuie să fie echipată în mod adecvat cu resursele tehnologice și tehnice necesare;
- (i) solicită, de asemenea, în contextul acțiunilor desfășurate în urma unei catastrofe naturale, o mai bună coordonare între agențiile umanitare și mecanismele de protecție civilă ale statelor membre și ale DG ECHO, precum și o eventuală forță europeană de protecție civilă;
- (j) îndeamnă Comisia să elaboreze programe, în colaborare cu guvernele naționale, autoritățile locale și organizațiile societății civile din țările beneficiare, privind prevenirea catastrofelor și capacitatea de gestionare a reacției la nivelul comunităților;
- (k) încurajează Consiliul să adopte, în cadrul procedurii legislative ordinare, măsuri (propane de Comisie) pentru îmbunătățirea previzibilității și a capacității de planificare a mecanismului actual de protecție civilă al UE, care se bazează în prezent pe contribuții ad-hoc și voluntare din partea statelor membre; sugerează faptul că aceste măsuri ar putea include mecanisme probate în cadrul acțiunilor pregătitoare ale UE, inclusiv resursele de la nivel european, punerea în comun voluntară a resurselor, evaluarea capacităților existente, identificarea scenariilor și dezvoltarea activităților ulterioare de pregătire;
- (l) solicită, de asemenea, elaborarea de bugete realiste, în care creditele destinate catastrofelor naturale sau acțiunilor umanitare să fie alocate pe baza cheltuielilor din anii precedenți;
- (m) consideră că forța de protecție civilă a UE ar trebui să se bazeze pe mecanismul de protecție civilă al UE, ar trebui să reprezinte o optimizare a instrumentelor disponibile, care vor dobândi o mai mare eficiență și vizibilitate, și o punere voluntară în comun a resurselor logistice și umane existente, fie în ceea ce privește instruirea în materie de reacție la catastrofe, fie în ceea ce privește gestionarea catastrofelor prin elaborarea de inițiative în cadrul măsurilor pregătitoare, și ar trebui să fie în măsură să ofere ajutor inițial într-un interval de 24 de ore de la producerea unei catastrofe;
- (n) recomandă ca forța de protecție civilă a UE:
- să se bazeze pe o evaluare a necesităților, la care să participe toți actorii din domeniul ajutorului umanitar;
 - să fie civilă;
 - să acționeze sub drapelul Uniunii Europene;
 - să respecte dreptul internațional umanitar;
 - să respecte caracterul voluntar al participării statelor membre la sistemul prevăzut;
 - să fie întemeiată pe principiul distribuției sarcinilor;
 - să accepte contribuții din partea statelor care nu fac parte din UE;
 - să recunoască rolul general al ONU în coordonarea acțiunilor internaționale de ajutorare din afara teritoriului Uniunii Europene;
 - să fie organizată pe o bază preventivă, în funcție de scenarii concrete;
- (o) consideră că, având în vedere în mod special operațiunile de ajutor umanitar și învățămintele extrase în urma intervențiilor din Haiti și Pakistan, UE ar trebui, în măsura în care este posibil, să acționeze sub coordonarea ONU, concentrându-se pe domeniile în

care intervenția sa poate aduce o valoare adăugată mai mare;

- (p) consideră că forța europeană de protecție civilă s-ar putea baza pe un angajament din partea unor state membre să pună la dispoziție, în mod voluntar, module de protecție civilă predeterminate care să poată interveni imediat în cadrul operațiunilor UE coordonate de CMI; majoritatea acestor module, care există deja la nivel național și, prin urmare, nu presupun costuri suplimentare semnificative, vor fi și în continuare controlate de statele membre, iar desfășurarea acestor module, aflate în așteptare, va forma baza sistemului UE de protecție civilă în vederea asigurării unei reacții la catastrofe în interiorul și în afara UE;
- (q) consideră că UE ar putea finanța module de protecție civilă suplimentare pentru anumite situații specifice în care au fost identificate lacune și la care UE ar putea contribui cu o valoare adăugată și subliniază importanța creșterii volumului de finanțare pentru transport și a dezvoltării de module de transport în așteptare;
- (r) subliniază necesitatea elaborării unei abordări cuprinzătoare și proactive ca reacție la catastrofe, prin care să se coordoneze diferitele mijloace de acțiune de care dispune Uniunea și statele sale membre, cum ar fi gestionarea situațiilor de criză (civilă și militară), asistența financiară și dezvoltarea sau politicile sociale și de mediu; consideră că, în acest context, tranziția dintre reacția la catastrofe și reconstrucția ce urmează ulterior ar trebui gestionată într-un mod mai eficient; reamintește propunerea privind instituirea unui Corp voluntar european de ajutor umanitar, în conformitate cu dispozițiile Tratatului de la Lisabona [articolul 214 alineatul (5)], și având în vedere Anul european al voluntariatului 2011 încurajează Comisia Europeană și Consiliul să elaboreze în cel mai scurt timp, împreună cu Parlamentul European, norme și proceduri privind funcționarea Corpului european, în special în lumina inițiativelor similare luate de unele state membre;
- (s) reamintește Consiliului că utilizarea resurselor și a capacităților militare pentru intervenții în caz de catastrofe naturale, în special în ceea ce privește logistica, transportul și infrastructura în sprijinul acțiunilor de ajutor umanitar, ar trebui să fie excepțională, să fie utilizată în ultimă instanță și întotdeauna cu respectarea acordurilor în vigoare, precum Consensul european privind ajutorul umanitar și Orientările de la Oslo privind folosirea resurselor militare și de protecție civilă în cadrul operațiunilor internaționale de reacție la catastrofe;
- (t) recunoaște faptul că mijloacele de apărare militare și civile în caz de intervenție în urma unei catastrofe ar trebui utilizate numai în ultimă instanță, conform Consensului european privind ajutorul umanitar și Orientărilor de la Oslo; reamintește că mijloacele militare constituie deseori o contribuție importantă la reacția în caz de catastrofe, pe lângă protecția civilă și ajutorul umanitar, și constată că mijloacele militare pot fi necesare pentru a acoperi deficiențele de capacități critice (în special transportul strategic, instrumentele specializate, inginerie și transport greu); prin urmare, subliniază necesitatea de a elabora o strategie cuprinzătoare, de a îmbunătăți sinergiile dintre capacitățile civile și militare și de a identifica domeniile în care statele membre pot să-și unească eforturile și capacitățile la nivelul UE pentru a contribui la reacția UE în caz de catastrofe, lucru deosebit de important într-un context economic dificil;

- (u) subliniază necesitatea dezvoltării unor capacități civile ale UE, care să fie disponibile permanent și care să acționeze independent de structurile militare, precum și a identificării domeniilor în care statele membre și-ar putea reuni eforturile și capacitățile la nivelul UE în acest sens;
 - (v) îndeamnă Consiliul și Comisia să coopereze în vederea introducerii unui plan de acțiune privind vizibilitatea, care să includă măsuri concrete pentru îmbunătățirea vizibilității reacției UE în caz de catastrofe naturale;
 - (w) încurajează utilizarea sistemului de monitorizare globală pentru mediu și securitate (GMES) în vederea unei supravegheri constante a zonelor cu potențial de criză, ceea ce va garanta o pregătire mai bună pentru trimiterea ajutorului umanitar, și subliniază importanța critică a instituirii unui mecanism de monitorizare ulterioară a acțiunilor UE și a evaluării asistenței acordate;
 - (x) încurajează constituirea de bugete destinate cercetării și dezvoltarea de capacități industriale (de exemplu, imagini prin satelit în cadrul programului GMES) pentru a îmbunătăți fazele de gestionare a catastrofelor;
 - (y) invită Consiliul să ia în considerare recomandările de mai sus atunci când examinează și trage concluzii referitoare la următoarea comunicare a Comisiei privind consolidarea capacității de reacție la catastrofe a Uniunii Europene, care a fost anunțată de Comisia Europeană;
2. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta recomandare Consiliului și, spre informare, Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Introducere

Multiplicarea catastrofelor majore (naturale/ provocate de om) din afara Uniunii Europene în ultimii ani a condus la un număr sporit de solicitări privind îmbunătățirea eficacității capacității existente de reacție la catastrofe a UE. Deși capacitatea de reacție la catastrofe a UE a evoluat în mod constant de la înființarea mecanismului comunitar de protecție civilă în 2001, raportoarea consideră că este nevoie de mult mai mult pentru a asigura un răspuns coordonat, coerent și vizibil din partea UE.

Necesitatea unei reacții mai coerente a fost subliniată, de asemenea, în cea mai recentă comunicare a Comisiei privind consolidarea capacităților de reacție ale Uniunii în caz de catastrofe, care datează din martie 2008. Această comunicare a fost menită ca un prim pas în obținerea unei reacții cuprinzătoare și integrate din partea UE. Aceasta a inclus un plan de acțiune cu acțiuni concrete pentru realizarea treptată a unei coordonări mai integrate a diverselor instrumente pentru intervenții în caz de catastrofe.

De atunci, unul dintre principalii pași spre o reacție mai integrată a fost includerea protecției civile și a ajutorului umanitar în portofoliul unui singur comisar. Deși evaluarea rezultatelor este prematură, nu există nicio îndoială cu privire la faptul că reorganizarea portofoliului creează oportunități pentru o mai bună coerență și coordonare a reacției UE în caz de catastrofe. Cu toate acestea, la doi ani de la publicarea comunicării Comisiei în 2008, multe acțiuni din cadrul planului de acțiune așteaptă încă să fie implementate, în vreme ce reacția UE la crizele recente a dezvăluit deficiențele sistemului actual.

Raportoarea consideră că este timpul să se recunoască importanța politică a consolidării capacității de reacție la catastrofe a UE și că trebuie folosite toate mijloacele necesare pentru atingerea acestui obiectiv. Din acest punct de vedere, raportoarea regretă că multe propuneri concrete incluse în raportul Barnier din 2006 privind înființarea unei forțe europene de protecție civilă au fost în mare parte ignorate sau au înregistrat progrese limitate.

Deoarece decizia de a redacta un raport din proprie inițiativă a fost declanșată inițial de situația din Haiti, acest raport se limitează la dimensiunea externă a capacității de reacție la catastrofe a UE.

Concluziile la care s-a ajuns în urma crizelor recente, în special a celei din Haiti

Reacția UE la cutremurul din Haiti, care combină în special activarea mecanismului UE de protecție civilă, utilizarea resurselor militare și desfășurarea unei intervenții importante de asistență umanitară la scară largă, demonstrează în mod evident complexitatea instrumentelor și procedurilor existente.

În timp ce raportoarea recunoaște că reacția statelor membre și cea a instituțiilor UE a fost rapidă și la scară largă, gestionarea crizei a scos totodată în evidență un număr de probleme privind eficiența, coordonarea și vizibilitatea.

- **Problema eficienței**

În ceea ce privește ajutorul umanitar, trebuie recunoscut faptul că răspunsul a fost extrem de rapid și de eficient, însoțit de trimiterea rapidă a experților ECHO pe teren și de alocarea imediată a fondurilor umanitare (3 milioane EUR) în termen de 24 de ore. Această reacție inițială a fost mai târziu completată cu resurse suplimentare în valoare totală de 120 de milioane EUR.

Mecanismul UE de protecție civilă a fost activat chiar în ziua producerii cutremurului, iar asistența oferită prin intermediul Centrului de monitorizare și informare (CMI) a fost substanțială - echipe responsabile cu operațiunile de căutare și salvare, echipe medicale, alimente, adăpost și epurarea apei.

Deși în cazul cutremurului din Haiti sistemul a funcționat destul de bine, alocarea de asistență UE pentru protecție civilă este în mod inevitabil încetinită de modul de funcționare al sistemului actual, bazat pe contribuții voluntare și ad-hoc, care fac obiectul unor procese decizionale la nivel național diferite. Unul dintre punctele slabe ale sistemului este faptul că este imposibil să se garanteze în prealabil disponibilitatea resurselor-cheie și evitarea lacunelor majore.

Printre concluziile pozitive care pot fi trase în urma cutremurului din Haiti este faptul că, pentru prima dată, Comisia Europeană a putut detașa direct o unitate de epurare a apei (condusă de Franța) și o unitate medicală complexă cu sală de chirurgie (condusă de Italia), care au fost ținute în așteptare în cadrul aranjamentelor finanțate printr-o acțiune pregătitoare privind capacitatea de reacție rapidă a UE (bugetul din 2008).

Raportoarea este de părere că rezultatele încurajatoare ale acțiunii pregătitoare din 2008 ar trebui evaluate în continuare și că ideea punerii în comun voluntare a resurselor statelor membre în așteptare pentru desfășurare imediată în cadrul operațiunilor UE ar trebui dezvoltată în continuare. În acest context, raportarea ar dori să reamintească Consiliului și Comisiei următoarea recomandare cuprinsă în raportul Barnier: „Numai organizarea cu caracter preventiv și punerea în comun a resurselor existente poate să determine apariția unei forțe europene de protecție civilă”.

Criza din Haiti a demonstrat, de asemenea, că desfășurarea resurselor militare poate să fie extrem de utilă pentru completarea acțiunilor de ajutor. Va fi important să se examineze modalități prin care utilizarea corectă a resurselor militare pentru intervenții în caz de catastrofe poate fie eficientizată.

În această privință, raportarea consideră că utilizarea resurselor și capacităților militare ca parte a intervențiilor civile în caz de catastrofe naturale ar trebui, în orice caz, să rămână reglementată de orientările existente, cum ar fi Consensusul european privind ajutorul umanitar și Orientările de la Oslo privind folosirea resurselor militare și de protecție civilă în caz de catastrofe (modificate în noiembrie 2006).

- **Problema coordonării**

Data fiind amploarea crizei și numărul de actori implicați, procesul de coordonare în urma cutremurului s-a dovedit a fi destul de problematic, atât din punct de vedere operațional, cât și din punct de vedere strategic/politic.

După cum s-a menționat mai sus, procesul de coordonare prin intermediul Centrului de monitorizare și informare (CMI) a fost destul de eficient în Haiti, însă au existat (și încă există) cazuri în care se oferă asistență națională fără o coordonare prealabilă.

În contextul cutremurului din Haiti, ECHO și CMI au efectuat rapid o evaluare comună a necesităților, dar schimbul de informații și organizarea evaluării comune a necesităților în parteneriat cu statele membre ale UE s-au dovedit a fi dificile în etapa de ajutorare imediată. Această situație a avut ca rezultat un flux de informații diferite și suprapuse, complicând mobilizarea adecvată a resurselor disponibile pentru ajutorare. După cum a fost menționat mai sus, la nivelul Comisiei, procesul de coordonare a fost facilitat de includerea recentă a protecției civile și a ajutorului umanitar în cadrul unei singure DG. Această nouă distribuție a portofoliilor a condus la o consultare mai bună în interiorul serviciului și a creat oportunități pentru o evaluare comună și pentru un mai bun schimb de informații.

În acest context, este important să reamintim că „utilizarea protecției civile - în cazul unei crize umanitare - ar trebui să se bazeze pe nevoi și să fie complementară și coerentă cu ajutorul umanitar”, după cum se menționează în Consensul european privind ajutorul umanitar.

Criza din Haiti a avut loc într-un moment de tranziție instituțională, odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona și în perioada discuțiilor privind înființarea Serviciului european pentru acțiune externă (SEAE). Pentru gestionarea crizei din Haiti, s-au consemnat eforturi pentru punerea în practică a spiritului Tratatului de la Lisabona prin creșterea interacțiunii dintre serviciile Comisiei și Consiliu.

Cu toate acestea, cutremurul a fost imediat urmat de o perioadă de confuzie legată de cine urma să se ocupe de coordonarea întregii acțiuni a UE. Data fiind magnitudinea crizei, coordonarea asistenței UE a fost asigurată în cele din urmă de către Înaltul Reprezentant/Vicepreședintele Comisiei Europene, Catherine Ashton, în strânsă coordonare cu comisarul Gheorghieva, responsabil pentru asistență umanitară, protecție civilă și cooperare internațională.

În viitor se așteaptă ca SEAE să creeze o singură reacție în caz de criză, care va necesita raționalizarea platformelor de criză existente. Mecanisme clare de coordonare între serviciile Comisiei și Secretariatul Consiliului vor trebui clarificate și în relație cu coordonarea și utilizarea resurselor militare ale UE în intervențiile în caz de catastrofe.

- **Problema vizibilității**

Lipsa vizibilității reacției UE a fost evidențiată ca una dintre principalele probleme ale intervenției UE în Haiti. Aceași critică a fost adusă și în privința reacției UE la inundațiile din Pakistan din iulie/august 2010.

Raportoarea este de părere că ar trebui stabilite acorduri și proceduri clare pentru a asigura o vizibilitate dublă (atât pentru statele membre, cât și pentru Uniunea Europeană) a resurselor de protecție civilă utilizate de statele membre în cadrul mecanismului de protecție civilă a UE. O primă condiție esențială pentru această vizibilitate dublă va fi, cu toate acestea, voința politică a statelor membre de a reuni informații și resurse sub drapelul comun al UE, și nu sub drapelul național al fiecărui stat membru.

În ceea ce privește problema vizibilității, raportoarea este de părere că, de asemenea, ar trebui acordată mai multă atenție îmbunătățirii monitorizării, precum și a comunicării generale în ceea ce privește reacția UE în caz de catastrofe. Ar trebui asigurat un flux continuu de informații și de date, care ar trebui actualizate în permanență chiar și după încheierea etapei de urgență.

Ar trebui să se realizeze un control al utilizării bugetelor, iar informațiile privind rezultatele ar trebui făcute publice, pentru a oferi dovezi opiniei publice europene că ajutorul a fost real, concret și gestionat corespunzător.

Concluzii

Analiza succintă a lecțiilor învățate în urma cutremurului din Haiti indică clar nevoia continuării reformei capacității de reacție a UE în caz de catastrofe. De asemenea, în acest context este necesar să se sublinieze faptul că un răspuns mai eficient și mai rapid în caz de urgență va necesita o voință politică puternică din partea diferitelor părți implicate.

Deși în ultimul timp s-au făcut eforturi pentru a consolida coerența și coordonarea dintre aspectele protecției civile și ajutorului umanitar ale reacției UE, progresele privind crearea unei forțe europene de protecție civilă rămân minime. Raportoarea susține că este timpul să se realizeze noi progrese în acest domeniu, mai ales prin punerea în aplicare a numeroase propuneri concrete care au fost incluse în raportul Barnier din 2006 (Pentru o forță europeană de protecție civilă).

23.3.2010

PROPUNERE DE RECOMANDARE ADRESATĂ CONSILIULUI B7-0228/2010

depusă în conformitate cu articolul 121 alineatul (1) din Regulamentul de procedură privind instituirea unei capacități de reacție rapidă a UE

Anneli Jäätteenmäki, Charles Goerens, Louis Michel, Marielle De Sarnez, Frédérique Ries

în numele Grupului ALDE

Parlamentul European,

- având în vedere responsabilitatea globală a Uniunii Europene de a acorda ajutor umanitar și asistență rapidă, precum și eforturile considerabile pe care UE le depune la nivel mondial,
- având în vedere necesitatea unei coordonări și reuniri mai bune, în termen de 24 de ore de la producerea unei catastrofe, a resurselor existente destinate asistenței umanitare,
- având în vedere faptul că, în urma cutremurului recent din Haiti, pentru prima dată Comisia a desfășurat cu succes în această țară două module puse la dispoziție în urma unei acțiuni pregătitoare pentru capacitatea UE de reacție rapidă, instituită cu sprijinul Parlamentului,
- având în vedere propunerile cuprinse în raportul intitulat „Pentru o forță europeană de protecție civilă: ajutorul european”, elaborat de Michel Barnier în 2006,
- având în vedere articolul 121 alineatul (1) din Regulamentul său de procedură,

1. adresează Consiliului următoarea recomandare:

să solicite Comisiei să prezinte cât mai rapid Parlamentului propuneri privind instituirea unei Forțe europene de protecție civilă bazată pe Mecanismul de protecție civilă al UE, care să permită Uniunii Europene să reunească resursele necesare pentru furnizarea unui ajutor umanitar de urgență în termen de 24 de ore de la producerea unei catastrofe;

Mecanismul european de reacție rapidă ar trebui:

- să aibă un caracter civil și/sau umanitar,
- să poată fi mobilizat în orice moment și în cel mai scurt timp,
- să acționeze sub egida Uniunii Europene,
- să respecte dreptul internațional umanitar,
- să fie deschis pentru cooperare cu alte organisme care participă la acțiuni umanitare,
- să fie dispus să coopereze cu sistemul ONU,
- să accepte contribuții din partea țărilor terțe,

- să respecte caracterul voluntar al participării statelor membre la sistemul prevăzut,
- să depună eforturi în vederea menținerii permanente a disponibilității resurselor umane și materiale pentru mobilizare în orice moment,
- să se întemeieze pe principiul distribuției sarcinilor;

să solicite Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și comisarului pentru cooperare internațională, ajutor umanitar și reacție în situații de criză să joace un rol de prim rang în coordonarea reacției Uniunii Europene în situații de criză, făcând uz de responsabilitățile create în temeiul Tratatului de la Lisabona pentru a coordona mai eficient reacția Uniunii Europene la crizele viitoare, pornind de la ceea ce s-a realizat până în prezent;

2. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta recomandare Consiliului și, spre informare, Comisiei.

28.10.2010

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI EXTERNE

destinat Comisiei pentru dezvoltare

referitor la instituirea Capacității de reacție rapidă a UE
(2010/2096(INI))

Raportoare pentru aviz: Renate Weber

SUGESTII

Comisia pentru afaceri externe recomandă Comisiei pentru dezvoltare, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. reamintește rolul esențial al Înalțului Reprezentant/Vicepreședintelui în coordonarea operațiunilor UE în țările și regiunile terțe; subliniază faptul că structura și metodele de lucru ale Serviciului European de Acțiune externă (SEAE) ar trebui să aibă ca scop asigurarea coerenței și consecvenței acțiunilor UE în situații de criză; invită, prin urmare, Consiliul să acorde Înalțului Reprezentant/Vicepreședintelui un mandat permanent, care să îi permită să activeze o celulă de criză care să reunească reprezentanți ai tuturor serviciilor relevante ale Comisiei și ale Consiliului și ai tuturor organismelor de planificare ale UE (MIC, CMPD, EUMS, CPCC) și care să coordoneze reacția UE în cazul unui dezastru, astfel încât să se poată acționa fără întârziere, fără a mai fi necesară în mod sistematic asistența Consiliului; propune ca această celulă să fie sprijinită de o echipă care să poată fi mobilizată încă din primele ore ale crizei și care ar putea fi formată din experți civili (CRT, MIC), militari și civili-militari (EUMS, CPCC) și să beneficieze de asistența serviciilor de informații SitCen și SatCen;
2. subliniază necesitatea unei coordonări optime între reacția UE în caz de dezastru și alte instrumente UE - cum ar fi misiunile sau instrumentele civile sau militare din cadrul politicii de securitate și apărare comună (PSAC) (mai exact, grupurile tactice) - care sunt deja stabilite sau care ar putea fi înființate pentru a face față unei catastrofe; subliniază, de asemenea, că reacția UE ar putea să se bazeze, de asemenea, pe forțele multinaționale disponibile, precum comandamentul european de transport aerian de la Eindhoven, care ar putea, de exemplu, interveni la nivelul coordonării capacităților de transport strategic ale statelor membre;
3. recunoaște faptul că mijloacele de apărare militare și civile în caz de intervenție în urma

unui dezastru ar trebui utilizate numai în ultimă instanță, conform Consensului european privind ajutorul umanitar și Orientărilor de la Oslo; reamintește că mijloacele militare constituie deseori o contribuție importantă la reacția în caz de dezastru, pe lângă protecția civilă și ajutorul umanitar și constată că mijloacele militare pot fi necesare pentru a acoperi deficiențele de capacități critice (transport deosebit de strategic, instrumente specializate, inginerie și transport greu); prin urmare, subliniază necesitatea de a elabora o strategie globală și de a îmbunătăți sinergiile dintre capacitățile civile și militare și de a identifica domenii în care statele membre pot să-și unească eforturile și capacitățile la nivel UE pentru a contribui la reacția UE în caz de dezastru, lucru deosebit de important într-un context economic dificil;

4. invită, prin urmare, Înalțul Reprezentant/Vicepreședintele și statele membre să depună eforturi importante pentru a analiza sinergiile care pot fi create în ceea ce privește utilizarea duală, civilă și militară, a capacităților de transport aerian strategic; în acest sens, salută cooperarea dintre Centrul de monitorizare și de informare (MIC) și Celula UE de planificare a deplasărilor (EUPMC) în ceea ce privește efortul de reacție al UE la dezastrul din Pakistan; invită statele membre să consolideze în mod semnificativ capacitățile de transport aerian în cadrul Comandamentului european de transport aerian (EATC), asigurând în același timp utilizarea atât civilă, cât și militară a acestor capacități; salută, în acest sens, propunerea Președinției belgiene de instituire a unui corp multinațional de elicoptere în cadrul EATC, care să fie utilizate în operațiuni civile și militare;
5. încurajează Consiliul să continue discuțiile în curs de desfășurare cu privire la îmbunătățirea previzibilității mecanismului UE de protecție civilă și solicită instituirea imediată a unei Forțe de protecție civilă a UE, așa cum se sugerează, încă din 2006, în raportul Barnier;
6. subliniază necesitatea elaborării unei abordări cuprinzătoare și proactive ca reacție la catastrofe, prin care să se coordoneze diferitele mijloace de acțiune de care dispune Uniunea și statele sale membre, cum ar fi gestionarea situațiilor de criză (civilă și militară), asistența financiară și dezvoltarea sau politicile sociale și de mediu; consideră că, în acest context, tranziția dintre reacția la catastrofe și reconstrucția post-dezastru ar trebui gestionată într-un mod mai eficient; reamintește propunerea privind instituirea unui Corp voluntar european de ajutor umanitar, în conformitate cu dispozițiile Tratatului de la Lisabona [articolul 214 alineatul (5)], precum și cea a Anului european al voluntariatului 2011, încurajează Comisia Europeană și Consiliul să elaboreze în cel mai scurt timp, împreună cu Parlamentul European, norme și proceduri privind funcționarea Corpului european, în special în lumina inițiativelor similare luate de unele state membre;
7. reamintește existența unor structuri, capacități și instrumente elaborate în cadrul PSAC după Consiliile Europene de la Helsinki și Feira și subliniază că gestionarea civilă a situațiilor de criză (inclusiv echipele de intervenție civilă) poate fi finanțată din bugetul politicii externe și de securitate comună (PESC) al UE; prin urmare, sprijină instituirea unei capacități de reacție rapidă ale cărei activități nu se suprapun cu cele ale structurilor și capacităților disponibile în cadrul PESC, ci le completează;
8. reamintește necesitatea respectării rolului de coordonare al Organizației Națiunilor Unite,

precum și a recunoașterii contribuției din partea altor actori internaționali.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	28.10.2010
Rezultatul votului final	+ : 39 - : 8 0 : 2
Membri titulari prezenți la votul final	Gabriele Albertini, Pino Arlacchi, Franziska Katharina Brantner, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Mário David, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Anneli Jäätteenmäki, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Kyriakos Mavronikolas, Alexander Mirsky, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Vincent Peillon, Alojz Peterle, Hans-Gert Pöttering, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Charles Tannock, Zoran Thaler, Geoffrey Van Orden, Kristian Vigenin, Graham Watson
Membri supleanți prezenți la votul final	Christian Ehler, Kinga Gál, Georgios Koumoutsakos, Barbara Lochbihler, Norbert Neuser, Vittorio Prodi, Potito Salatto, Judith Sargentini, Marietje Schaake, Traian Ungureanu, Renate Weber

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	9.11.2010
Rezultatul votului final	+: 20 -: 0 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Thijs Berman, Corina Crețu, Nirj Deva, Charles Goerens, Catherine Grèze, András Gyürk, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Membri supleanți prezenți la votul final	Judith Sargentini